లక్ష

గడియారాల ముళ్ళన్నీ ఇంచుమించు ఒంటిగంట దగ్గర కలుసుకుంటున్నప్పుడు...

అవతల ఎండ దంచేస్తోంది! చక్రపాణి పనిచేస్తోన్న ఆఫీసులోపల వేడి దంచేస్తోంది.

చక్రపాణి కడుపులో ఆకలి- అరగంటసేపైంది - దంచేస్తోంది.

లంచ్! టైమైంది ఆఫీసులకు.

ఇండ్ల దగ్గర్నుంచి చిన్నసైజువీ, పెద్దసైజువీ కారియర్ గిన్నెలూ, పొట్లాలూ, రంగురంగుల ఫ్లాస్కులూ - తెచ్చుకున్నవాళ్ళు ఆవురావురంటూ అవి విప్పుకుని అర్జంటుగా తినేస్తున్నారు. మధ్య మధ్య అవతల ఎండ మండిపోతున్న సంగతి తమకు తెలుసునన్నట్లు ఉస్సురుస్సురంటున్నారు.

ఈ దృశ్యాన్ని చూస్తూ ఇరవై సంవత్సరాల సర్వీసు నలభై నాలుగేళ్ళ వయసు వున్న చక్రపాణి - రెండు మూడు నిమిషాలకన్నా ఎక్కువసేపు తన సీట్లో కూర్చోలేకపోయాడు.

"లాభంలేదు. ఏదో యింత లోపల పడేసుకు రావా" లనుకుంటూ లేచాడు.

ఆఫీసు వేడిలోనుంచి బయటి ఎండలోకి నడిచాడు చక్రపాణి.

రోడ్డు కవతలివేపు ఎడంగా వుంది కాఫీకేఫే. ప్రక్కనే వుంది నాగయ్య అండ్ సన్ కిల్లీల దుకాణం.

ఎండలోపడి గబగబా అంగలువేసి అవతలివేపు ఫుట్ పాత్ మీాదకు గెంతాడు చక్రపాణి.

కాఫీదుకాణం అధునాతనమైనది. అద్దాల తలుపు లున్నది. దాని గుమ్మంలో వేడి వేడి పదార్థాల బోర్డున్నది.

"నాగయ్య అండ్ సన్ కిల్లీకొట్టు లోపల తొట్టిలోపల వేణ్ణీళ్ళల్లో వున్న 'కూల్ డ్రింక్' లను వేడిగా వున్నా యంటూ అయిష్టంగానే తాగుతున్నారు - అవి త్రాగడానికి జేబుల్లో చాలినంత 'తడి' ఉన్నవాళ్ళు.

అలా ఎండ మండిపోతోంది!

అలాగే చక్రపాణి కడుపులో మండిపోతోంది!

వేడి వేడి పదార్థాల బోర్డుమీాద - నల్లని బోర్డుమీాద తెల్లని అక్షరాలు - ఇడ్లెన్లలాంటి అక్షరాలు - తార్రోడ్డు మీాద ఎండలాగ మెరిసిపోతున్నాయి.

ఇడ్లీ పావలా!

(కారప్పొడికూడా వేయడు. సాంబారుకు అదనంగా పదిపైసలిమ్మంటాడు అని దుఃఖపడ్డాడు చక్రపాణి.)

కాఫీకూడా పావలా !

సాదా దోశ పావలా !

సింగిల్ గారె పదిహేను పైసలు.

మిగలావి మరి మనకక్కర్లేదు అనుకున్నాడు చక్రపాణి.

నాగయ్య చెమటలు కక్కుతూ పని చేస్తున్నాడు. సంతర్పణకు విస్తళ్ళు పరిచేసినట్లు తమలపాకులు పరిచేసి, కిళ్లీలు కట్టటందుకు—వాటిమీద రంగురంగుల సీసాలు చిలకరిస్తున్నాడు.

చౌదరిగారూ సిగరెట్లు - నాగయ్యగారూ పాన్, నాగయ్యగారు పాన్-అంటూ కేకలు-తాపీగా వింటున్నాడు-జాగ్రత్తగా డబ్బులు లెక్కపెట్టి అందుకుంటున్నాడు నాగయ్య.

"మిఠాయికిల్లీ పదిపైసలు!"

సిగరెట్లకు మరో పదిహేను పైసలు!"

చక్రపాణి తొడుక్కున్న టెరిలీన్ అమెరికన్ షర్టుకు రెండు జేబులున్నాయి. వైట్ డ్రిల్ ప్యాంట్‌కి మూడు జేబులున్నాయి.

టెర్లీన్ స్లాక్ కాలర్ చెమటకు తడిసి త్వరగా చివికి శిథిలమైపోకుండా తన చేతిరుమాలును తన మెడకీ, చొక్కాకాలరుకీ మధ్య పెట్టుకున్నాడు చక్రపాణి.

అది తడిసి ముద్దయిపోయింది.

మొత్తం జేబుల్లోని చిల్లరంతా తడిమి చూసుకుని లెక్కపెట్టి-కూడి-మొత్తం ఎబ్భైమూడు పైసలని తేల్చుకున్నాడు చక్రపాణి.

మళ్ళీ కూడాడు. ఏభై మూడే వున్నాయి.

ఇడ్డెన్‌లు, కాఫీ, కిళ్ళీ, సిగరెట్లు రెండూ కలిపి కూడాడు.

కూడికలు ఎన్నిసార్లు చేసినా పైసాకూడా కలిసిరాక పోవడంతో నిరుత్సాహపడిపోయి-తీసివేతలు ప్రారంభించాడు అకౌంటెంట్ చక్రపాణి!

సరిగ్గా అదే సమయంలో - అంత పనితొందరలోనూ వున్న నాగయ్య "ఏం చక్రపాణిబాబూ! మీరింకా కాఫీ త్రాగి రాలేదల్లేవుందే?" అంటూ పలకరించాడు.

"లేదయ్యా! కొంచెం కడుపులో మందంగా వుందీ" అన్నాడు తీసివేతల్లో పడి కొట్టుకుంటూవున్న చక్రపాణి.

"నాగయ్య అండ్ సన్ పాన్ బీడా షాప్" మీద తోరణాలై వ్రేలాడుతూ వున్న రంగురంగుల అర్ధనగ్న సినిమా తారల చిత్రాలన్నీ-అప్పడాల్లాగా ఎండి డొప్పలు తేరిపోతున్నాయి. చక్రపాణి వాటికేసి జాలిగా చూస్తూ తన లంచ్ జాబితాలోనుంచి ఇడ్డెన్‌లను నిర్దాక్షిణ్యంగా లాగి పారేశాడు.

"కాఫీనీళ్ళు మాత్రం త్రాగాలి, తప్పదు." లేకపోతే మధ్యాహ్నం 'భాసుడు' పిల్చే వేళకు తలకాయ నొప్పి

లంకించుకుని అన్నీ స్పెల్లింగ్ మిస్టేకు లొచ్చేస్తాయి. 3 + 2 = 4 అవుతుంది.

సరే! సిగరెట్ ఎలాగాతప్పదు. దాన్ని హరి బ్రహ్మాదులు స్వయంగా వచ్చినా తొలగించలేరు. మరి మిఠాయి కిల్లీ!

నాగయ్య ఎంతో మర్యాదగా పలకరించాడు. కిల్లీ వేసుకోలేకపోతే బాధపడ్డాడు. కక్కుర్తిపడ్డాననుకుంటాడు - గనక సిగరెట్లు కిల్లీ తీసుకుందామనే నిర్ణయించుకున్నాడు చక్రపాణి.

మెడమీద తడిసి ముద్దయిపోయి వున్న చేతి రుమాలుకు తీసి - చెమట పిండి- మొహం తుడుచుకున్నాడు.

ఏభై మూడు పైసలతో ఆకలినీ, దాహాన్నీ, వ్యసనాన్నీ, అహంకారాన్నీ, స్టాటస్‌నీ తృప్తిపరచాలనుకున్న చక్రపాణి - ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినట్లు - పెదాలు చుర్రుమని కాలిపోయేదాకా, సిగరెట్‌ను చివరికంటా పీల్చేసి, పారేసి రాఫీక్లబ్ లోకి దూరిపోయాడు.

మొత్తం ఐదు జేబుల్లోనూ వున్న చిల్లర పైసలను ఒక దగ్గరికి చేర్చాడు.

లాభంలేదు. ఇట్లా ఎంతకాలం? ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి. ఉద్యోగం మానేసి ఆ 'ప్రావిడెంట్ ఫండ్' పుచ్చేసుకుని, చింతపండూ - ఎండు మిరపకాయల దుకాణమేనా పెట్టుకోవాలి" అనుకున్నాడు.

నలుగురు ఎవరో- తెలిసినకుర్రమొహాలు-ప్రక్క- డిపార్ట్ మెంట్‌లో గుమాస్తాలుగా చేరిన మొహాలు చక్రపాణిని చూసి గౌరవంగా-తింటున్న రవ్వదోసె ముక్కలను అలాగే నోట్లోనుంచి తీసేసి మరీ అభివాదాలు చేశారు. సర్వర్ రంగడు వినయంగా "హాట్ హాట్ ఇడ్లీ తెమ్మంటారాసార్" అంటూ వచ్చాడు.

చక్రపాణి గొప్పగా నవ్వేశాడు. రంగడు కుర్రవాడు, పేదవాడు. స్టాటస్‌లోనూ, జీవితంలోనూ బాగా తక్కువ వాడు అని ఆ నవ్వు భావం. జిహ్వాచాపల్యం రంగడిలాంటి కుర్రవాళ్ళకి వుండొచ్చును. అదుగో కొత్తగా బియ్యేలు ప్యాసై, పెళ్ళాలు అనే భాగస్వాములు రాని కొత్త గుమాస్తాలకు సహజం కావొచ్చును కాని—జీవితాన్ని తరచి చూస్తున్న తనలాంటి అనుభవజ్ఞుడికి అది వల్లమాలినపని, పరువుతక్కువపనీ అన్నదా 'నవ్వు' తాత్పర్యం.

"వద్దు రంగయ్యా! ఇవాళ మా ఇంట్లో కాస్త పిండి వంటలు దండిగా చేశారు గాని...నువ్వు పోయి స్ట్రాంగ్ కాఫీ, షుగర్ తక్కువగా వేసి పట్రా!" అన్నాడు చక్రపాణి.

"అవల్ రైటో" అంటూ వెళ్ళిపోయాడు రంగడు.

చక్రపాణి ఇందాక తనకు వచ్చిన చింతపండు దుకాణం అయిడియాకు తనే సిగ్గుపడ్డాడు. అకౌంటెంట్ స్టాటస్‌కు- ఇంకా పది పదిహేను సంవత్సరాలు అధమపక్షం వున్న

స్టాటస్‌ను - పదహారు ఇడ్డెన్‌లు తినాలనే మమకారంతో వదులుకోడమా?

అటెండర్‌లు, టైపిస్టులు, చిన్న గుమాస్తాలు ఆఖరికి యజమాని 'రమాకాంత్' గారు కూడా తనకు 'గొప్ప రెస్పెక్టు' యిస్తారు.

చక్రపాణి తలెత్తి చూశాడు. ప్రొప్రయిటర్ 'బజ్జీల్ రావు' తనసీట్లో ఇరుకుగా కూర్చొని గారపళ్ళతో నవ్వేశాడు. చక్రపాణిని గౌరవపురస్సరంగా పలకరించాడన్నమాట?

చక్రపాణి హుందాగా, ప్రత్యభివాద సూచకంగా నవ్వాడు. బజ్జీలరావుకు తనంటే ఇంత గౌరవం ఎందుకని?— బజ్జీలరావును మనసులోకూడా తను అట్లా అనడం బాగో లేదనుకున్నాడు. కానీ బజ్జీలరావు అసలు పేరు 'కుబేరన్' అన్న మాట యెవరికీ జ్ఞాపకం రాదు.

రంగడు కాఫితెచ్చాడు. ప్రక్కనే మరో గాజుగ్లాసుతో కొంచెం 'డికాక్షన్' కూడా పెట్టాడు—అదీ; చక్రపాణి- 'జేబులో యాభై మూడు పైసలు—కడుపులో పదహారు ఇడ్డెన్‌లకు ఆకలి, ఇంటిదగ్గర నలుగురు పిల్లలూ'—గల అకౌంటెంట్ చక్రపాణిగారి స్టాటస్ !

బజ్జీలరావు కివాళ పదిలక్షల విలువైన ఆస్తి వుంది. అద్దాల తలుపులు గల హోటేళ్ళు మొత్తం మూడున్నాయి. కాని ఒకప్పుడు అదే 'చౌక్'లో కుబేరన్-రోడ్డువార కూర్చుని మిరపకాయ బజ్జీలమ్మేవాడుట. ఆ చౌక్‌లో ఆ సంగతి

చూసినవాళ్ళు చాలా కొంచెంమందిగాని తెలియనివాళ్ళు ఎవ్వరూ లేరు.

చిన్న పొయ్యి, ఒక మూకుడు, పాత సిల్వర్ గిన్నెలో పిండి, సజ్జలో మిరపకాయలు—లుంగీమీద అల్లిక బనియన్ వేసుకున్న నల్లని పోతవిగ్రహంలాంటి కుబేరన్ రోజుకి శేరు (తూకంలో) మిరపకాయల బజ్జీలతో ప్రారంభించి, నెల రోజుల్లో బస్తా మిరపకాయలను బజ్జీలుగా వేసి, అవలీలగా అమ్మేస్తూ వుండేటంత పెద్ద వ్యాపారి అయిపోయాడుట!

రాను రాను కుబేరన్ మిరపకాయ బజ్జీయే అయ్యాడు ప్రజల నోళ్ళల్లో! అణాకు ఆరు ఇచ్చేవాడు మొదట. తర్వాత తర్వాత మూడుకంటె ఎక్కువ రావు అన్నాడు. ఎవరు ఏది అడిగినా - కొసరు అడిగినా, మెహర్బానీగా అడిగినా, అరువుగా అడిగినా - ఎట్లా అడిగినా సరే - కుబేరన్ "రావు సామీ! రావు" అంటూ వుండటంచేత కుబేరన్‌ను జనం బజ్జీలు రావు అనే వ్యవహరించడం ప్రారంభించారు.

అట్లా కుబేరన్ త్రివేండ్రంనుంచి వచ్చి ఈ నగరంలో బజ్జీలు రావుగా స్థిరపడి ఇవాళ కుబేరుడే అయిపోయినా....

చక్రపాణి కాఫీ త్రాగడం పూర్తయింది. ఆలోచన కూడా తెగిపోయింది.

"నేను రేపొద్దున్న చింతపండు, మిరపకాయలు దుకాణం పెడితే జనం ఏమంటారు? అన్న ప్రశ్న గుండెల్లో బెక్కెట్టి మరీ పొడుచుకొచ్చింది.

"చింతపండు చక్రపాణి" అంటారు!? తన పిల్లల్ని ఇప్పుడు "సన్ అండ్ కంపెనీ" అకౌంటెంట్‌గారి అబ్బాయిలు అంటున్నారు. అప్పుడు?...

చక్రపాణి ఇవతలికి వచ్చేశాడు.

నాగయ్యచేత కిళ్లీ స్పెషల్‌గా కట్టించుకున్నాడు.

"ఎండ చెలరేగి మండిపోతున్నది. ధరలు మండిపోతున్నాయి" అనుకున్నాడు చక్రపాణి.

చెమటలు కారిపోతున్నాయి. టెరిలిన్ షర్టు యాతన పెడుతున్నది. ఉస్సురస్సురంటూ చక్రపాణి పైన వ్రేలాడుతున్న షర్మిలాటాగోర్ పిన్ అప్‌ను చూస్తున్నాడు కొంచెం దొంగతనంగా...(పెద్దాడుకదా స్టాటస్‌కి)

"—మీరు ఇట్లా ఇకమీదట ఇంత మండుటెండలో యాతన పడిపోతూ ఆఫీసుకు రానక్కరలేదు సార్!" అన్న మాటలకు చక్రపాణి ఉలిక్కిపడ్డాడు. తనని కాదేమో ననుకున్నాడు.

కాని అవతలి వ్యక్తి అప్పారావు చక్రపాణి నుద్దేశించే ఆ మాటలు అన్నాడు.

"జరదా ఒకటి కట్టు నాగయ్యగారూ! ఇవాళ ఈ గురూగారికి ఓ రెండు రాయాలి! లక్ష్మీ గల్ గల్లుమంటూ రావాలి" అన్నాడు అప్పారావు.

చక్రపాణిని అప్పారావు బాల్యస్నేహితుణ్ణి చూసినంత చనువుగా చూశాడు. ఎండలో - నిప్పులు చెలరేగుతున్న ఎండలో-ఆకలిపొట్టలో వేడి కాఫీనీళ్ళు పోసుకుని - నిలబడ్డ చక్రపాణిని చూసి-చల్లగా-గౌరవంగా నవ్వాడు అప్పారావు.

“నమస్కారం సార్! మీ కర్మేంటి? ఇట్లా ఈ పాడు ముండా ఎండలో నడిచి - ఇంత కాన్‌టిలీ షర్టునిట్లా తడుపుకుని రావడానికీ! ఇంకొక్క నెల రోజులు ఓపికపట్టండి సార్! మీరు హాయిగా ప్లిమత్ కారులో వద్దురుగాని....రంయ్ రంయ్‌న రాడం, నాగయ్యగారు బ్రహ్మాండమైన కిల్లీ అయ్యగారికి కట్టి యివ్వడం—అది కారులోనుంచే మీరు అందుకోడం రంయ్‌న వెళ్ళిపోడం...” అప్పారావు జేబులోనుంచి పొడుగాటి ఓ చెక్కు పుస్తకం లాంటిది తీస్తూ - అలా అలా చెప్పుకుపోతున్నాడు.

స్పీడ్ లిమిట్ లేని కారులాగ అలా వాగేస్తూన్న అప్పారావు మొహంలోకి చక్రపాణి తెల్లబోయి చూశాడు.

మొహం ఎక్కడో చూసినట్లే వుంది!...

కంఠంకూడా పరిచయంగానే వున్నట్లుంది.

అప్పారావును ఆ పేరు తెలియని చక్రపాణి పరిశీలనగా చూశాడు.

నాగయ్య కిల్లీ కట్టడం పూర్తిచేసి చక్రపాణి కందిస్తూ “ఈ అప్పారావు మాటలు నమ్మకండయ్యా! ఉత్త మాయ

గాడు. నేనిప్పటికి అయిదేళ్ళుగా కడుతున్నాను....ఒక్క సారేనా గల్ గల్లుమన్న లక్ష్మి మనకి పలకలేదు" అన్నాడు.

అర్థమైంది చక్రపాణికి.

అప్పారావు ఎవరో పూర్తిగా అర్థమైంది.

అప్పారావు చాలా ఖరీదైన బట్టలు తొడుక్కున్నాడు. తారీఖు, వారంకూడా చూపించే పెద్దసైజు గడియారం పెట్టుకున్నాడు. వ్రేళ్ళకు వరుసగా ఉంగరాలు పెట్టుకున్నాడు. ఆ వుంగరాల వ్రేళ్ళ మధ్య అచ్చం చెక్కపుస్తకం పట్టుకున్నట్లు లాటరీ టిక్కెట్ల పుస్తకం పట్టుకుని నిలబడ్డ అప్పారావు ఆ చౌక్‌లో బాకా పట్టుకుని మరీ - గల్లు గల్లున లక్ష్మి పలుకుతుందని నెలా ముప్ఫయ్ రోజులూ, ఆబాల గోపాలాన్నీ— తన శ్రావ్యమైన కంఠ ధ్వనితోను: కమ్మని కవిత్వంతోనూ ఆకర్షించి....

చక్రపాణి పెద్దమనిషిలా నవ్వేసి—తప్పించుకుందామని చూశాడు.

ఇటువంటి ప్రలోభాలు, భ్రమలు, తనలాంటివాళ్ళకుండవనీ- కేవలం అవి క్షుద్ర మానవులను మాత్రమే జలగల్లాగ పట్టి పీడిస్తాయని - ఒక్క చూపుతో అప్పారావుకి అర్థం చెయ్యాలని ప్రయత్నం చేశాడు.

అప్పారావులో నిరాశకు మారుగా ఆత్మవిశ్వాసం ఎక్కువైపోయింది.

ఓటు అడగ వచ్చిన 'ఎక్స్ ఎమ్. ఎల్. ఏ.' లా నవ్వుతూ "అల్లా కొట్టిపారేయకండి సార్! మీలాంటివాళ్ళకు లక్ష్మీకటాక్షం రాసిపెట్టి వుంది సార్! లేకపోతే ఇంత మంచు ఎండలో ఇల్లా నేను మీదగ్గరకే యెందుకు వస్తాను చెప్పండి! నాలోని అంతర్వాణి, బెజవాడ కనకదుర్గమ్మ అంటూవుంది... ఈసారి నా చేతిమీద చెల్లిన టిక్కెట్‌కి లక్ష గల్ గల్ గల్లున (ఈ 'గల్లు' మన్న మాట అప్పారావులా ఎవ్వరేనా అంటే బస్తీమీద సవాల్...అచ్చం రూపాయిన గలగల్లాగే అంటాడని జనవాక్యం) రావాల్సిందే..."

పెన్ క్యాప్ తీసి, తిరగేసి గ్రుచ్చి "చెప్పండి సార్! ఎవరి పేర్నైనా రాయొచ్చును. మీ వైఫ్, మీ సన్స్, డాటర్స్, బ్రదర్ యిన్‌లాస్. బేబీస్, ఎవరి పేర్నైనా రాయొచ్చును" అంటున్నాడు అప్పారావు.

"మా కుక్కపిల్ల పేర్రాయొచ్చా?" అనుకున్నాడు లోపల లోపల చక్రపాణి. బయటికి అనలేదు. తనకి కుక్కపిల్లా లేదు; జేబులో రూపాయిబిళ్ళా లేదు.

"పోనిద్దూ" అందామనుకున్నాడు నిర్లిప్తంగా. కాని బయటకు "అది సరేనయ్యా! ఆ లక్ష రూపాయలు నాకే వస్తాయని ఇంత గట్టిగా అంటున్నావు కదా! దానివల్ల నీకేం లాభం? పది పైసలు కమీషనా?" అంటూ నవ్వాడు.

"ఇన్‌సల్ట్!" అన్నాడు అప్పారావు. అని నవ్వేసి "సార్! లక్ష మీకు వస్తే పదివేలు ఈ అయ్యగారికి వస్తాయి"

అన్నాడు పెన్ మొనతో గుండెలమీద సంకేతించుకొని వెంటనే "ఇదుగో ఈ నంబర్, ఇంక మీదే! లక్కీ నెంబర్ వన్ సార్! ప్రయిజు గ్యారంటీ!" అని నాగయ్యకేసి తిరిగి "ఆయగార్ని పూర్తి పేరేంటి గురూ?" అన్నాడు.

చక్రపాణి చివరి ప్రయత్నంగా అడ్డంపడ్డాడు "ఆ లక్కీ నెంబరేదో, నువ్వే కట్టుకోరాదూ!" అని.

"నో...నో....సార్! నాకు లక్ష రూపాయల ఆశ లేదు, పదివేలు సార్!" భలేగా నవ్వేశాడు అప్పారావు.

అప్పారావును, చక్రపాణి ఇంక తప్పించుకోలేడన్న సంగతి నాగయ్యకూడా గ్రహించాడు.

"కట్టండి సార్! బజ్జీరావులాగ మీరుకూడా దెబ్బకి ఓ పెద్ద కంపెనీ ఏదైనా పెట్టేయొచ్చును" అన్నాడు నాగయ్య.

చక్రపాణికి లోపల ఆశ చిన్న చిన్నగా మొలకెత్తి "గారడీవాడి మామిడిచెట్టులాగ" అంతలో పెరిగి మర్రి చెట్టయిపోయింది.

కానీ జేబులో రూపాయి లేదే!

అదే వుంటే నాలుగు ఇడ్డెన్లు—ఓహ్! ఇంచక్కా కొట్టేసి వుండేవాడు!

"ఇవాళ కాకులే-రేపు తీసుకోవచ్చును. నేను పైకం జేబులో వేసుకురావడం మరిచిపోయానయ్యా!" అంటూ వాపెం చాడు.

అప్పారావు చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

చక్రపాణిలాంటివాడలా దీనంగా మాట్లాడ్డం తనకి ఇష్టం లేదన్నదే అప్పారావు ముఖ కవళికల తెనుగు అర్థం.

"ఆలసించిన ఆశాభంగం.... రేపు ఈ నంబర్, ఈ ఘడియ, ఈ ముహూర్తం. ఈ లక్, ఈ లక్షు....రమ్మంటే వొస్తాయా? నో యూజ్ సార్! రావు....ఇవాళే...ఇవాళే ఇదే సమయం గల్ గళ్ గల్లున లక్ష్మీకటాక్షం...మీకు రావాలి...మీరు కారులో ఆపీసుకి రావాలి..."

"అబ్బ! అపవోయ్ నీ గల్లు గల్లు - ఆయనపేర రాయి ఓ టిక్కెట్! రూపాయిదేం వుంది భాగ్యం! రేపు తీసుకుంటాను నేను....ఇంద..." అంటూ ఉదారపురుషుడు నాగయ్య రూపాయి తీసి అందిస్తున్నాడు—

చక్రపాణీ తనకు తెలియకుండానే అంత ఎండలోనూ ఎందుకనో ఆ క్షణం చల్లగా వుంది.

"రూపాయికి లక్షా? నాకు మరీ అంత ఆశ లేదయ్యా" అన్నాడు నవ్వుతూ.

అప్పారావు నాగయ్య దగ్గిర రూపాయి అందుకుని చక్రపాణి పేరడిగి రాసి, మీ యిష్టదైవం ఎవరనికూడా అడక్కుండానే "బజరంగ్ బలీ" అని రాసేసి - ఆ టిక్కెట్ పర్స చింపేశాడు.

దాన్ని నాగయ్యకు అందించాడు. "ఇందయ్యా! మీ చేత్తోనే అయ్యగారికియ్యండి. లక్ లక్ష అయి వెతుక్కుంటూ వస్తుంది. ఇకమీదట ఇది చక్రపాణిగారి చేతిలో సుదర్శన చక్రం అనుకో! లక్కీ- ఛాన్స్...గోల్డెన్ ఆపర్చునిటీ... ఓహో!"

చక్రపాణి నవ్వాడు.

"లక్ష రూపాయ లిస్తున్నట్లే ఇస్తున్నావయ్యా!" అన్నాడు.

"అహా! మీకు అదృష్టం వుండాలే కానీ ఇది లక్ష రూపాయలే సార్! మీకున్న లక్ష సమస్యలను పరిష్కరించే లక్ష రూపాయలు! మీకున్న లక్ష తియ్యని కోర్కెలను తీర్చే కల్పవృక్షం! అడవిలో వున్నా, చెరలో వున్నా వెతుక్కుంటూ వచ్చే లక్ష్మి! ఈ లక్షే సార్! ఆహా! నాగయ్య గారూ, ఇక మీ సంగతి. మీక్కూడా ఓటి రాయమన్నా రేంటి!" అంటూనే వున్నాడు అప్పారావు.

"పోవయ్యా! ఆయనకి లక్ష వస్తాయంటావు - మళ్ళీ నాకేమిస్తావు ? నీ మొండి చెయ్యి !" కసురుకున్నాడు నాగయ్య.

చక్రపాణి టిక్కెట్ అందుకుని, వెంటనే రూపాయి ఇవ్వలేకపోయానే అన్న చిన్నతనాన్ని కప్పిపుచ్చుకునే ప్రయత్నంగా ఓ నవ్వు నవ్వేసి, మండుటెండలోనుంచి ఆఫీసు వేడిలోకి బయలుదేరాడు.

లాటరీ టిక్కెట్ ప్యాంట్ జేబులో పెట్టుకున్నాడు.

"హుం...సుదర్శన చక్రంట! .... లక్ష రూపాయలే! ఈ కాయితం ముక్కకి? తనకేవస్తాయని లెక్కేమిటి?" అనుకుంటూ సీట్లోకెళ్ళి కూర్చున్నాడు. "అప్పారావు అసాధ్యుడు! ఎంతైనా, నాకన్నా వాడిపనే నయం. ఎంత దర్జాగా వున్నాడూ—"

2

చక్రపాణి పని చేసుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు కాని మనసు ఉద్వేలంగా వుంది.

జేబులో వున్న లాటరీ టిక్కెట్ తీసి ఒకసారి చూద్దామనుకున్నాడు.

క్యాషియర్ తన బల్లదగ్గర్నించే పొడుం పీలుస్తూ పలకరించాడు— "ఏం సార్! ఇవాళేదో చాలా సంతోషంగా కనపడుతున్నారు. ఏమిటి విశేషం?" అన్నాడు.

చక్రపాణి ఆశ్చర్యపోయాడు. తను లాటరీ టిక్కెట్ కొన్నాడని వీళ్ళకెలా తెలిసింది చెప్మా?...

"అబ్బే, ఏమీలేదే!" అన్నాడు తడబడుతూ.

"ఆచ్ఛ్" అని తుమ్మి క్యాషియర్ మంగపతి "ఇవాళ మా ఆవిడ మడికట్టేసుకుంది సార్! నేనే ఇంత వుడకపెట్టుకుని, తిని లేచి వచ్చా- వచ్చా! టిఫినూ చట్టుబండలూ ఏమీ లేదు—అవతల ఎండలాగ లోపల పొట్టలో దహించుకుపోతోం దనుకోండి" అంటూ బాధను వెళ్ళగ్రక్కాడు.

"అయ్యో, పాపం" అన్నాడు సానుభూతిగా చక్రపాణి.

—నా పనీ అలాగే వుంది. మా ఆవిడ ఇంట్లోకి రాకపోవడం గట్రా లేదు...కాని, నా ఒక్కడికీ ఇంత ఉప్మా కలియబెడితే అవుతుందీ?....నలుగురు పిల్లలకీ నాలుగింతలు పెట్టాలీ అంటే భరించలేం కదా! అనుకున్నాడు లోపల లోపల. కాని బయటికి "వెధవది - ఫాన్ గాలికూడా అగ్గిలా కురుస్తున్నది. అబ్బబ్బా! పాడు ఎండ!" అన్నాడు చక్రపాణి.

అంతలో జ్ఞాపకం వచ్చింది సుదర్శన చక్రం సంగతి.

"లక్ష రూపాయలు!" వస్తే, నిజంగా ఇస్తారూ?.... ఎందుకు ఇవ్వరూ? తన చిన్నతనంలో కిరసనాయలు సుబ్బయ్యకి 'డెర్బీ' వచ్చిందని చెప్పుకునేవారు. దాంతో "బర్మా షెల్ కంపెనీ" పెట్టేశాట్ట....తనై తే మొదట ఏర్ కండిషన్డ్ రూమ్ కట్టించేసుకుంటాడు. కాని తనలాంటివాళ్ళకా?....లక్ష వస్తుందా? ప్చ...వద్దు....రాదు....రాదు...

—ఏం? తనకేం తక్కువా? పైగా తనేం కావాలని, గంజాయిభాయీలాగా పోయి ఈ టిక్కెట్లు కొనడం అల వాటు చేసుకున్న పక్షి కాదుగా....అదే పిలిచి మరీ వచ్చింది. అప్పారావన్నట్లు 'గల్ గల్' గల్లున లక్ష్మి రాకూడదూ?.... ఏమన్నాడూ? సుమతీశతకంలో....“సిరి తా వచ్చిన వచ్చును ...సలలితముగ నారికేళ సలిలము భంగిన్” అనికదా?...”

చక్రపాణికి లక్ష రూపాయలు వస్తే ఏం చేయాలి? అన్న సమస్యే రాలేదు. మొదట తను వుంటూన్న కారు కొంపను ఖాళీచేసి ఇంటిగల, రాంప్రసాదయ్య ఎదాన కొడ తాడు. రెండున్నర గదుల పాత పురాణీకొంప- దానిలో పంపు లేదు. దొడ్డికి మరుగులేదు- సాలీళ్ళు. ఎలికలు, బొద్దెంకలు.... అబ్బబ్బ! రోతా....రోతా....

వెంటనే ఓ ముప్పైవేలు పారేసి ఓ చిన్నపాటి ఇల్లు కొని—

చక్రపాణికి ఏమాదిరి ఇల్లు కొనాలో వెంటనే ఆలో చన పాలుపోలేదు!

“మొన్ననే రాజారావు యిరవై ఏళ్ళనుంచి ఒంటి పూట తిని కూడబెట్టి ఓ ఇల్లు కట్టాడు. డొక్క మాడ్చుకుని కడితేనేం? మహా యిమ్ముగా కట్టాడు. అందుకే కాలుమీద కాలేసుక్కూచున్నాడు. అలాంటిదే కొనాలి” అనుకున్నాడు చక్రపాణి.

కూడికలు చెక్ చేస్తున్నాడు, కొసని ఎర్ర పెన్సిల్‌తో టిక్ మార్కు పారేస్తున్నాడు.

పెద్దాడు లెక్కలు అవలీలగా చేస్తాడు. (తను చేయటంలా) పాపం! వాడికి ఇంజనీరింగు చెప్పించాలి...అలా కాకుండా ఈ గుమాస్తాగిరీలో పారేస్తే...వాడున్నా నాలాగే పది పదిహేను ఇరవై ఏళ్ళకిగాని అకౌంటెంట్ కాలేడు—అని కొడుకు భవిష్యత్తు ఆలోచించాడు చక్రపాణి.

"పాపం! శారద! ఎదురుగుండా అనడుగాని - దానికి పెళ్ళినాటి పట్టుచీర తప్ప తను జన్మలో ఒక్క సిల్కుచీర కొన్నాడూ? పెళ్ళాంమీద జాలిపడ్డాడు. దరిమిలా నైలాన్లొచ్చాయి. టెర్లిన్‌లు, టెరికాట్‌లు, యిలా ఎన్నో వచ్చాయి. మా పెద్దాడికి పదేనిమిది ఏళ్ళు వస్తున్నాసరే దానికీ వాడికీ ఎంత వార వుందీ? పదహారో పదిహేడో? ఇవాళైనా సరే అది బోఫాన్ ఎంబ్రాయిడరీ చీరె కట్టుకుందీ అంటే - ఎడ్వర్‌టైజ్ మెంట్‌లో వున్న అమ్మాయి బొమ్మల్ని దిష్టిబొమ్మల్ని చేసేస్తుందంతే! దానికి, ఒ రెండు - ఛీఛీ! కక్కుర్తి—అంత డబ్బుకు రెండు కొంటామా! రెండు డజన్‌లు - చీరెలు కొనిపారేస్తాను- అంతే!" నని తిరుగులేని నిర్ణయం తీసుకున్నాడు.

తననంతా టెరలీన్ తొడుగుతానో అంటారు-అదేమో గొప్ప అయినట్లు - రాత్రి వుతికి దండాన పారేస్తే తెల్లారి చెమటకంపు లేకుండా వేసుకురావచ్చని దీన్ని నేను అప్పుచేసి కొన్నానని మెవరికి తెల్సూ?—

చక్రపాణి తల మెత్తి నలుగుర్నీ చూశాడు. తన ఆలోచన అన్నీ వాళ్ళకి తెలిసిపోతున్నాయేమోనన్నట్లు చూశాడు. కాని దూరంగా వున్న కుర్రక్లార్క్ తను చదువుతున్న ఫిలిమ్ ఫేర్ బల్ల క్రింద దాచేసుకున్నాడు.

నవ్వుకున్నాడు చక్రపాణి.

"గొప్పగా అన్నాడు అప్పారావు" అనుకున్నాడు— ప్లీమత్ కారెందుకు గానీ, తను పెద్దాడు పుట్టాక ఆఫీసులో లోను పెట్టి కొనుక్కున్న కీలుగుర్రం (సైకిల్) సర్వీసయిపోయింది. మూలబడ్డది. దానికి బదులు తనో చిన్న విక్కీవో, లేకపోతే ఓ పెద్ద లాంబ్రెట్టావో కొనుక్కుంటే పోదూ!—

అంతలో "అయ్యగారు పిలుస్తున్నారుసార్." అంటూ ప్యూన్ గణేశ్ వచ్చాడు.

చక్రపాణి స్కూటర్ మీదనుంచి నేరుగా వెళ్ళి మానేజింగ్ డైరెక్టరుగారి గదిలో పడ్డాడు.

ఆ గదిలోనించి చక్రపాణి బయటపడేసరికి టైము మూడుంబావయింది. యజమాని గదిలో వున్నంతసేపు చక్రపాణి మొక్కువగా అప్పచెప్పిన మాటలు మూడే మూడు. ఎస్సార్', 'అలాగే సార్', 'తప్పకుండా చేస్తాను సార్'"!

చక్రపాణి ఓసారి జేబులో చెయ్యి పెట్టి నాగయ్య అప్పు యిచ్చిన రూపాయితో అప్పారావుచేత అంటగట్టించుకున్న లక్షరూపాయల లాటరీ కాయితం చూసుకున్నాడు. బయటికి తీయలేదు.

"ఊహుఁ—ఇంకొంచెం రోజుల్లో ఈ 'యస్సార్' బిజినెస్ వదులుకోవచ్చు అనుకున్నాడు. ఇంటికి త్వరగా వెళ్ళి శారదకిసంగతి చెప్పాలనుకున్నాడు. తన కొడుకు పార్థసారథి కూడా మానేజింగ్ డైరెక్టరుగారి కొడుకంతయ్యేసరికి అమెరికా వెళ్ళి వచ్చే అవకాశం తప్పకుండా వస్తుంది. డబ్బుంటే అలాంటివన్నీ వాటికవే వస్తాయి. ఎందుకు రావు?

గోడ గడియారంకేసి చూశాడు.

పదిన్నర కావడానికి ఇంకా మూడు ముప్ఫై ఐదు నిమిషాలే అయింది. ఇంతకీ ఈ అప్పారావిచ్చిన టిక్కెట్ బోగస్ టిక్కెట్టు కాదుకదా! అనుకున్నాడు చక్రపాణి.

గ్యాషియర్ మళ్ళీ ముక్కుపొడుం పీల్చి 'ఆఛ్' మని తుమ్మాడు.

రూపాయి నోట్లు వరుసగా కట్టలు కట్టలుగా పెట్టి టకటకా లెక్కపెట్టేస్తున్నాడు. అందులోనుంచి ఒక్క రూపాయి తీసికెళ్ళి వెంటనే నాగయ్యకిచ్చేస్తె ఎంత బావుంటుంది అనుకున్నాడు చక్రపాణి. తనకి ఏదేనా అరువు పుచ్చుకోడమన్నా-ప్రాణంమీదికొచ్చినప్పుడైనాసరే- గొప్ప పరువు తక్కువగా వుంటుంది.

కానీ ఏం చేస్తాం? అప్పారావలా మభ్యపెట్టేశాడు. ప్రలోభంలో పడేశాడు!

చక్రపాణి పని చేస్తున్నట్లు నటిస్తున్నాడే కానీ ఆలోచనలు, అనుమానాలు అతన్ని వదలిపెట్టడంలేదు.

"లక్ష సమస్యలు తీర్చే లక్ష రూపాయలుట? తనకే వస్తాయా? అకౌంట్స్ని చెక్ చేసి, రైట్ అని టిక్కుమార్కు పెట్టవలసిన చోట ఎర్రని క్వశ్చన్ మార్కు పెట్టాడు చక్రపాణి.

ఎందుకు రాకూడదూ? బజ్జీలరావులూ, తెక్కీ సుబ్బయ్యలూ, మిఠాయి సోములు, అప్పడాల కంపెనీ జానకయ్యలూ, వీళ్ళంతా పుట్టుకతోనే బొడ్డున మాణిక్యాలుంచుకు పుట్టారా? ఏం?

అలాగే తనకీ - లక్ష్మీదేవి వరించి రావచ్చును.

అప్పుడు తన కొడుకులు డాక్టర్, ఇంజనీరు లాంటి డబ్బులుచేసే ఉద్యోగాలు చెయ్యొచ్చు.

అప్పుడు తన్ను చూసి అంతా ఏమంటారు? అకౌంటెంట్ ....ఊహుం...కాదు-కాదు లక్షాధికారి చక్రపాణిగారు అంటారు....అంటారా? చక్రపాణి కనుమానం వచ్చింది.... ఇంతవరకూ ఏ లక్షాధికారినీ "లక్షాధికారి" అని ఎవరూ రిఫర్ చెయ్యడం తను వినలేదు. కుబేరన్ని అలా ఎవరూ పిలవడంలేదుగా....బజ్జీలరావు అంటున్నారు.

"కిరసినాయలు సుబ్బయ్యని?" చక్రపాణికి గుండె ఆగిపోయినట్లయింది.

హారి భగవాన్! తననేమంటారు రేప్పొద్దున్న? కొంప తీసి "లాటరీ లక్ష చక్రపాణి?" అనరుకదా! లా—ట—రీ— చక్రపాణి?—

చక్రపాణికి చెమటలు పోశాయి. తను డొక్క మాడ్చుకుని పిల్లల సరదాల్ని చంపేసి, పెళ్ళాం కోర్కెలనన్నీ కాలి క్రింద వేసి మట్టేసి, కష్టపడి- ఎకౌంటెంట్ చక్రపాణిగారు అని సంపాదించుకున్న పాతికేళ్ళ ప్రిస్టేజీ ఒక్క లాటరీ దెబ్బతో మంటకలిసిపోవడమేనా? నో....నో....

తన ఇంటిపేరు ప్రఖ్యాతి గాంచినది. 'శ్రీముఖం' వారు. సాటివారిలో చక్రపాణి తన పేరుకన్నా గొప్పగా తన ఇంటిపేరు చెప్పుకుంటాడు. అది కాస్తా లాటరీ అని మారి పోవడమా? వీల్లేదు - వీల్లేదు. గొణుక్కున్నాడు చక్రపాణి.

క్యాషియర్ మళ్ళీ పొడుం పీలుస్తున్నాడు. పొడుం పీలుస్తున్నవాడల్లా చక్రపాణివేపు కళ్ళెత్తి చూశాడు.

చక్రపాణికి ఒళ్ళు మండిపోయింది. వెంటనే కోపంగా "అయ్యా, క్యాషియర్‌గారూ! ఇలా వస్తారూ? క్యాష్ చెక్ చేసేద్దాం" అన్నాడు అకారణ కోపాన్ని దాచుకోకుండానే.

"చిత్తం!" అంటూ రెండుసార్లు "ఆచ్—" "ఆచ్-" మని తుమ్మడం పూర్తిచేసి లేచాడు క్యాషియర్ మంగపతి.

చక్రపాణి విసుక్కుంటూ పని చేసుకుపోతున్నాడే గానీ మనసంతా వికలంగా వుంది. బజ్జీలరావు, కిరసనాయలు సుబ్బయ్య, సారాపాపు రత్తయ్యలాంటి పేర్లే జ్ఞాపకం వస్తున్నాయి, నాగయ్యమీద, అప్పారావుమీద వల్లమాలిన కోపం రాసాగింది. కొంపతీసి తనకి లాటరీ రాదుకదా!— కొంపతీసి రాదుకదా! అన్న మాటలే గుండెలు పిండసాగాయి!

"వెధవ లక్ష రూపాయలలో లెక్కా? పరువు ప్రతిష్ఠలు ముఖ్యంగానీ!" అన్నాడు గట్టిగానే—బాధా, భయం అదుముకోలేక—

"మూడు వేల తొమ్మిది వందల అరవయి నాలుగు రూపాయల—ఇరవయి నాలుగు పైసలు-రిటర్న్ నూ...." అంటూన్న మంగపతి ఒక్కసారి నోరు వెళ్ళబెట్టి "అదేమిటి మహాశయా!" అన్నాడు. "లక్ష రూపాయలకన్నా పరువు ప్రతిష్ఠలేముంటాయింకా?" అనికూడా సాగదీశాడు.

"మీ వూసు కాదులెండి. లెటజ్ ప్రొసీడ్!" అన్నాడు అచ్చం అకౌంటెంట్ హోదాలో చక్రపాణి.

3

ఐదయ్యేసరికి చక్రపాణి అలసిపోయాడు.

"ఇక దుకాణం కట్టేయాలను" కున్నాడు డ్రాయరులోకి పుస్తకాలు సర్దేస్తూ.

సూర్యప్రకాశం దగ్గరకి వెళ్ళాలి. వాడు చేబదులుగా పాతిక రూపాయలు చూసి "అట్టేపెట్టాను. క్లబ్ దగ్గరకు వచ్చి తీసుకో!" అన్నాడు, మళ్ళీ యివ్వాళ వెళ్ళకపోతే వాడది రేపటికి "పేకాటలో పెట్టేశాను బ్రదర్" అంటాడు.

సూర్యప్రకాశం కలెక్టరాఫీసులో గుమాస్తాయేగానీ, రోజూ క్లబ్ కెళ్ళే పాటి స్తోమత వాడికెలా వున్నదో చక్రపాణి కర్థంకాదు—

"ఎవడెలాపోతే మనకేం? పైగా వాడు మన క్లాస్ మేటు—ఆపద్బాంధవుడై అడపా తడపా అప్పు యిస్తున్న వాడునూ" అనుకున్నాడు, లేచి ఫాన్ కట్టేసి, లైట్ ఆర్పేసి బయటపడ్డానికి ఉద్యుక్తుడవుతూ—

చక్రపాణికి ప్యాంట్ జేబులో లాటరీ టిక్కెట్ బరువుగా వుందిప్పుడు—

ఆఫీసులోనుంచి రోడ్డుమీదకు—మండు సాయంకాలపు యెండలోకి అడుగు పెట్టాడు చక్రపాణి.

ఎదురుగా పండ్లకొట్టుదగ్గర కారొకటి ఆగింది. ఎండలో నల్లగా మెరిసిపోతోందా కారు. ఒకావిడ అందులోనించి కాస్టిలీగా దిగింది. ఆపిల్సు, చక్రకేళీలు బేరమాడకుండా కొనుక్కుని కారెక్కి పోయింది.

తనక్కూడా కారొకటి వుంటే శారదకూడా అలాగే వుంటుందేమో—అనిపించింది చక్రపాణికి.

ఆవిడెవరో?_ పిల్లలుండే వుంటారు. డజన్ ఆపిల్స్ ఎందుకూ లేకపోతే—

పండ్లదుకాణం దగ్గిర ఎవరో అనుకుంటున్నారు— "బోడెమ్మగారి కోడలు" అనీ, ఆవిడ—మొగుడు సినిమా తీస్తున్నాట్ట—అనీ చెప్పుకుంటున్నారు.

చక్రపాణి ఆ జనంమీద విసుక్కున్నాడు లోపల లోపలే—

"ఆ కారు సుదతి" ఎవరో ఇప్పుడర్థమైంది తనకి.

టింబర్ మర్చంట్ నళినీకాంత్ భార్య—నళినీకాంత్ వాళ్ళమ్మ కర్రల అడితీ పెట్టించింది. ఆవిడ బోడెమ్మగారు. అందుకనే ఆ కర్రల అడితీని అందరూ బోడెమ్మగారడితీ అనే వాళ్ళు. తర్వాత కొడుకు చేతికంది, లక్షలమీద వ్యాపారం చేస్తూ-దేశంలో పేరుపడ్డ టింబర్ మర్చంట్ అయ్యాడు కాని ఏం లాభం? ఛీ-ఛీ! ఉడుకుమోతు జనం—ఏమంటున్నారూ? "బోడెమ్మగారి కొడుకూ, కోడలూ" అనేగా!—దిగులుగా చక్రపాణికి-!

చక్రపాణిని ఎవరో పలకరించారు- "నమస్కారం చక్రపాణిగారూ" అని, కానీ "లాటరీ చక్రపాణిగారూ!" అన్నట్లు వినపడ్డదామాట చక్రపాణి చెవులకు. ఎక్కణ్నుంచో—ఎక్కణ్నుంచో కాదు - తన లోపలనించే!

లక్ష రూపాయలు రాకపోతేనే బాగుంటుంది అనిపించింది—వెంటనే ఆ లోపల్నించే.

బస్ స్టాప్‌లో నుంచున్నాడు. ఎండ యింకా సూదులతో గ్రుచ్చినట్లు పొడుస్తున్నది. జేబులో చెయ్యిపెట్టాడు-తడుముకున్నాడు-క్లబ్ దగ్గిరికి వెళ్ళడానికి టిక్కెట్ డబ్బులున్నాయి-వాటితోపాటే లాటరీ టిక్కెట్టున్నది. దాన్ని తీసి ఝుణ్ణంగా, మనసారా చదవాలి అనిపించింది. కాని సాయంకాలం రద్దీ! జనం ఒళ్ళు—ఎండ—వడగాలి—దుమ్ము ధూళి—సిగ్గేసింది! పరువు తక్కువనిపించింది.

లక్ష రూపాయలు! లక్ష కోర్కెలు తీర్చే లక్షరూపాయలు! వచ్చే ఆ లక్కీ నెంబ రెంతో? చూడాలనిపించింది.

బస్ జాడ లేదు.

చక్రపాణి అమెరికా వెళ్ళి రావడం గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

పెద్దాడు పెద్దాడై ఎస్. పార్థసారథి "అమెరికా రిటర్న్‌డ్" అయినాక ఇట్లా తనలాగే ఎండలో బస్‌కోసం నిలబడి సూర్యప్రకాశం దగ్గరికి అప్పుకోసం వెళ్తాడా?

వెళ్ళడు—అనుకున్నాడు.

తెలిసినవాళ్ళెవరో నమస్తే అన్నారు.

"తన పెద్దకొడుకు పార్థసారథిని చూసి రేపు ఇలా నమస్తె అనేవాళ్ళు కొన్ని వందలు–కాదు కొన్ని వేలుంటారు. ఎందుకుండరూ?

అయినా తనకే అనుమానం వచ్చింది.

పార్థసారథిని చూసి ఒకవేళ జనం - ఉడుక్కుంటే? అప్పుడుచూసి ఏమనుకుంటారూ?- నీక్కూడా వాళ్ళ బాబులాగే లాటరీ ఏదైనా కొట్టుకొస్తె అమెరికా ఏంటి బ్రదర్ 'మూన్' మీదక్కూడా వెళ్ళి వస్తావు - అంటూ ఒకరితో ఒకరు అనుకుంటారేమో!

తప్పకుండా అనుకుంటారు - తనిప్పుడేగా అందుకు దాఖలాలు చూశాడు! (ఛీ! ఛీ! పాడు ఇండియా)

"నడమంత్రపు సిరి వస్తే, కళ్ళు కనిపిస్తయ్యా?" అని అంటున్నారెవరో-ఎవరినో-తన ప్రక్కనే వచ్చి నిలబడుతూ.

ఉలిక్కిపడ్డాడు చక్రపాణి.

ఓ కారు ఆ వ్యక్తిమీదుగా తోలుకుంటూ పోయిందో పడుచు. ఆ భయానికి గురియైన ఆ పెద్దమనిషి అట్లా తిడుతున్నాడు. ఆ కారులో వున్నదెవరో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం- కుతూహలంకూడా కాదు - అవసరం - కలిగింది చక్రపాణికి.

ఎందుకంటే ఈ అమ్మాయిలాగే మరో పదేళ్ళల్లో (తనకి లాటరీ గనక వస్తే) తన కూతురున్నా కారు డ్రయివ్ చెయ్యచ్చునుగా—

తప్పకుండా కుమార్తె నళినిచేత తాను మెడిసన్ చదివిస్తాను అనుకుంటూనే చక్రపాణి కారుక్రింద పడకుండా తప్పించుకుని వచ్చి తన ప్రక్కనే నుంచున్న ఆ వ్యక్తిని "ఎవరిదయ్యా ఆ కారూ?" అని అడిగాడు.

"ఎవరైతేనేం లెండి—కలికాలం! కన్నూ మిన్నూ కానకుండా పోతోంది....గున్నయ్య అనీ ఓ బైరాగుండేవాడు నా చిన్నతనంలో- వాడికి వున్నట్లుండి లాటరీ తగిలింది!— దాంతో చూస్తూ వుండగానే బైరాగల్లా నవాబై పోయాడు. వాడి రెండో పెళ్ళాం కొడుకు కూతురే ఈ సీతాకోక చిలుక- మెడిసిన్ చదువుతున్నానటూ - వెధవకాన చెయ్యాని విస్ అంటూ లేదూ!" అని విసుక్కున్నాడాయన.

—గున్నయ్య? చక్రపాణికి పేరు పరిచయంగా వుంది.

పరిచయంగా వుండటం ఏమిటి? తన కంపెనీతో గున్నయ్యగారికి డీలింగ్స్ వున్నాయి. షష్టిపూర్తి చేసుకున్న వాడు-లక్షాధికారి. ఎరువుల కంపెనీ గలవాడు గున్నయ్య గారు.

చక్రపాణికి గొప్ప బాధ కలిగింది. ప్రక్కనున్న వృద్ధుని మీద వల్లమాలిన కోపం వచ్చింది. ఓర్వలేనితనం. వెధవ! అనుకున్నాడు.

"ఆ కారు మట్టేసినా పోయేది ఇలాంటి వాళ్ళను" అనుకున్నాడు.

"లాటరీ టిక్కెట్ల బండి ఒకటి అటుగా పోతోంది... వృద్ధుడన్నాడు "పాడుముండాకాలం.... ఈ లాటరీలమీద దోచేస్తున్నారండీ" అని.

చక్రపాణికి లక్షరూపాయలు తనకు వచ్చింతర్వాత-తనూ, శారద, పిల్లలూ ఎలా మారిపోతారో దృశ్యాలుగా కనపడ్డం మానేసింది.

జనం అనగా సమాజం తననూ, తన పిల్లల్నీ "లాటరీ చక్రపాణి కుటుంబం" అంటూ కాకిలా పొడుస్తూ వెక్కిరించడమే కనపడ్డాది.

"శ్రీముఖంవారి సంతతికి ఎంత దుర్గతి" అని ఈ వృద్ధుడిలాంటివాడే మరి కొన్ని సంవత్సరాలలో అంటాడను అనిపించింది.

జేబులో చెయ్యి పెట్టాడు. లక్ష కోర్కెలు తీర్చే గల్ గల్ గల్లున వచ్చే లక్ష్మి...." అప్పారావు మాటలు చెవులు గింగుర్లెత్తిస్తున్నాయి-కాని లక్ష కోర్కెలకు బదులు లక్ష సమస్యలు తెచ్చే...అనిపిస్తోంది చక్రపాణికి.

చిరాకెత్తిపోయింది మనసు మార్చుకునేందుకు గాను సిగ్గువిడచి బొమ్మరిది రాసిన ఇన్‌లాండ్ కవర్ ఉత్తరంలో చెమటకి తడిసిపోకుండా దాచుకున్న లాటరీ టిక్కెట్టును ఉత్తరం మడతలోనే వుంచి బయటికి తీశాడు.

అటూ ఇటూ చూశాడు. బస్సు యింకా కనుచూపు మేరలో ఎక్కడా లేదు. ఉత్తరం మడతలోనే వుంచి లాటరీ టిక్కెట్‌ను రహస్యంగా చదువుకుంటున్నాడు.

లక్ష రూపాయల ప్రయిజుమాత్రమేనా ? సెకండ్ ప్రయిజులు రెండు-'ముప్ఫయివేలు', థర్డు ప్రయిజులు మూడు 'పదివేలు' యిలా వున్నాయి దాన్నిండా పెసరగింజలంతేసి అక్షరాలు...నెంబర్ 3245670.

చక్రపాణి వెధవలక్ష ఎవడికాకావాలి? ఆ పదివేలు మాత్రం వస్తే చాలదూ? "అప్పూ సప్పూ తీర్చుకుని కాస్త కుదుటపడ్డానికి సరిపోతుందీ" అనుకున్నాడు. అదైతే పబ్లిసిటీ బారినుంచి తప్పుకోవచ్చు - కాని అప్పారావుగాని, నాగయ్యగాని అట్లా ఒక్కసారైనా అనలేదు.

లక్షా! లక్షా! అంటూ ప్రాణం తీశారు. రూపాయి అప్పుకూడా పెట్టారు.

లక్ష వస్తె బాగానే వుంటుంది గాని పరువు మంటగలుస్తుంది. అవమానం కూడై పోతుంది బ్రతుకంతా.

టిక్కెట్ నెంబరు "న్యూమరాలజీ ప్రకారం" కూడాడు. తొమ్మిది అయింది.

గుండె గుభేలుమంది. తన డెస్టినీనెంబర్‌కీ, ఈ మూన్న నెంబరు తొమ్మిదికీ ససేమిరా పడదు. దీనివల్ల అవమానం, పరాభవం-కీడు-తప్పవు-

చక్రపాణికి ఒక్కసారిగా లక్ష రూపాయలు వచ్చేస్తాయేమోనని భయంవేసింది.

అంతలో ఒక బస్సు వచ్చింది.

తనది కాదది.

సూర్యప్రకాశం ఆరు లోగా రమ్మన్నాడు. చక్రపాణి టైము చూశాడు. ఐదూ ఏభై అయింది.

"ఆరు దాటాక అయితే వాడు పేకాటలోనుంచి చచ్చి గీపెట్టినా లేవడు" అనుకున్నాడు, సూర్యప్రకాశం సంగతి బాగా తెల్సు కనుక—

పేకాట రేసు లాటరీలో డబ్బు వస్తె తనూ ఆడతాడు. తనకి రాని పేకాట లేదు. బ్రిడ్జీ అయితే తినేస్తాడంతేగాని-నిగ్రహంతో వుంటున్నాడు. (డబ్బు లేకుగా)

చక్రపాణికి '9' నెంబర్ చెడ్డ ప్రభావం అప్పుడే తెలిసి పోతున్నది.

తన సంగతికేం - పిల్లలు ఇట్లాంటి వ్యసనాల్లో పడితే? తన గతేంగాను?

లాటరీ టిక్కెట్ తీసి అవతల పారేద్దామా? అని పించింది.

మనసొప్పలేదు.

లక్ష వద్దు. పదివేలు చాలు అని గొణుక్కున్నాడు. పోనీ వెయ్యి ప్రయిజులైనా వున్నా చాలు. అదే పదివేలు అనుకుంటాను - గొణుక్కున్నాడు.

అరె! బస్సు వచ్చింది. జనం తోసుకుంటున్నారు.

చక్రపాణి ఎక్కేశాడు. క్లబ్‌కి ఇవతలి స్టాపుకిమాత్రం టిక్కెట్ కొన్నాడు.

„లాటరీ చక్రపాణిగారుకూడా కక్కుర్తిపడితే ఎట్లా?" అన్నట్లు చూశాడు కండక్టర్. పది గజాలు ఎడంలో మరో స్టాపుంటే ఒక్కసారిగా ఐదు పైసలు ఎక్కువ ఇమ్మంటారు అని లోపల లోపల తిట్టుకున్నాడు చక్రపాణి.

బస్సంతా కిటకిటలాడుతూ చెమటకంపు కొడుతూ- నరకంగా వుంది.

ఇంతకీ ప్రయిజు వచ్చి చస్తె చూద్దాంలే అనుకుంటు న్నాడు నలిగిపోతూ నిలబడ్డ చక్రపాణి.

బస్‌లో జనాన్ని దూది కూరివేసినట్లు కూరేస్తున్నాడు కండక్టర్.

చక్రపాణిసూర్యప్రకాశం దగ్గరికి వెళ్ళితీరాలి తప్పదు.

"రేపు నాగయ్యకి రూపాయి ఇవ్వాలికూడాను" అనుకున్నాడు.

లక్ష రాకపోతే బాగుండును. పదివేల రూపాయలు వస్తే చాలదూ? అనుకుంటున్నాడు మళ్ళీ-మళ్ళీ—

పోనీ! ఈ టిక్కెట్ పేకాట సూర్యప్రకాశానికిచేస్తే? వాడూ సంతోషిస్తాడు. కావాలంటే దీనిపై గల ఎలాంటి హక్కులూ నాకు లేవని యిందుమూలంగా ప్రకాశానికి ఇచ్చేస్తున్నానని లిఖితపూర్వకముగా యిచ్చేస్తాను - రూపాయేకదా పోతుంది? పోనీ—దాంతో లక్ష సమస్యలున్నా పోతాయ్! పరువు దక్కుతుంది. ప్రతిష్ఠ మిగులుతుంది.

అంత రద్దీలోను రెండు తలకాయల మధ్య గల ఖాళీ లోంచి ఆడాళ్ళ సీట్లదగ్గర నిలబడ్డ నైలాన్ సుందరి చక్రపాణి కంటబడ్డది!

ఎర్రని లిప్‌స్టిక్ పెదాలు! నల్లని సుర్మాకళ్ళు - రిబ్బన్ ముక్క లేని చక్కని జడ ఎత్తయిన రొమ్ములమీద వేసుకుని మాలాసిన్హా వాల్‌పోస్టర్‌లా నిలబడ్డదా వొయ్యారి అంత రద్దీలోనూ! (మనసూరిపోయింది చక్రపాణికి.)

అంతే-బస్టాప్‌లో కండక్టరు కేకలు వేసేదాకా చక్రపాణికి ఈ ప్రపంచ ధ్యాసే లేదు (లక్ష ధ్యాసకూడా)

ఒకడి మోచెయ్యి, మరొకని మోకాలు, తాతగారి కర్ర, మాష్టారి గొడుగు, స్కూల్ బాయ్ టిఫిన్ కారియరూ

చివరికి ఆ మాలాసిన్హా కొంగూ - యిన్ని తగిలితేగానీ బస్సు దిగలేకపోయాడు చక్రపాణి,

దీపాలు వెలిగిపోతున్నాయి. ఆరు దాటిపోయింది. పరిగెత్తినట్లు క్లబ్ చేరుకున్నాడు.

ప్రకాశం వున్నాడు. "దేవుడులా కనబడ్డావురా భాయ్!" అన్నాడు చక్రపాణి లాట్రీ వొచ్చినట్లు మొహం పెట్టి.

లోపల పేక కలుపుతున్నారేమో, హడావుడిగా వచ్చాడు ప్రకాశం.

"సారీ పాణీ! పాతిక లేవు, ట్వంటీమాత్రం తేగలిగా. అవతల మాగురుళ్ళు గోలెడతారు. నే వస్తా-బై-బై-"

రెండు పది కాయితాలు. చక్రపాణి చెమ్మగావున్న చేతిలోపెట్టి ఎవరో తరుముతున్నట్లు వెళ్ళిపోయాడు ప్రకాశం.

చక్రపాణికి యిరవై రూపాయలూ పందొమ్మిదిలాగే కనబడ్డాయి. రూపాయి నాగయ్యకివ్వాలిగా!

అరె! అన్నట్లు లాటరీ టిక్కెట్! లక్షరూపాయలనే సుదర్శన చక్రం—వీడికి యిద్దామనుకున్నాంగా — అంటూ జేబులో చెయ్యి పెట్టుకుని—"ప్రకాశం!" అని కేకేశాడు- "మాట" అన్నాడు.

ప్రకాశం ఏడుమొహం పెట్టి ఇంకా ఎందుకురా? అన్నట్లు వెనక్కి చూశాడు.

చక్రపాణికి మళ్ళీ మనసు పీకింది. లక్షరూపాయలు! కానా? దమ్మిడా? వదిలేదమే?—

"ఏం లేదురా! వస్తా-గుడ్ నైట్!" అంటూ వెను దిరిగాడు.

జేబులో చెయ్యి బయటికి తీశాడు. చేతి రుమా లొక్కటే బయటికి వచ్చింది. బావమరిది రాసిన 'లెటర్' లేదు! (దాని మడతలోనేగా లాటరీ టిక్కెట్ వున్నదీ)

ఇవతల ప్రక్క జేబు వెతికాడు.

"ఊహుఁ! ఇన్‌లాండ్ లెటరూ లేదూ, అందులోని టిక్కెట్టూ లేదు!" చక్రపాణి గుండెలు జారిపోయాయి.

"అయ్యో! నా టిక్కెట్" అంటూ మిగిలిన జేబు లన్నీ దీపస్తంభం క్రింద నిలబడి వెతికాడు.

ఛీ! ఛీ! వెధవ బ్రతుకు! ముష్టిబ్రతుకు! దరిద్రగొట్టు జన్మ! అదెవతో - గాజుబొమ్మలా వుందని- దాన్ని చూసి చొంగలు కారిపోతూ — నా లక్షరూపాయల టిక్కెట్ పోగొట్టుకున్నాను—ఛీ! ఛీ! నేనీ జన్మకి బాగుపడను - నాకు లక్ష రూపాయల ఛాన్సకూడానా? ఇంచుమించు కన్నీళ్ళు లేవుగాని సముద్రమంత దుఃఖం వచ్చింది చక్రపాణికి.

ఇన్‌లాండ్ కవర్‌లా కనపడ్డ ప్రతి కాయితాన్ని వెలుగు నీడల చారికల్లో వెతకసాగాడు.

అప్రయత్నంగానే రోడ్డుమీద ప్రతి కాయితాన్నీ, కళ్ళు పొడుచుకుంటూ చూస్తూ తిరిగి ఆఫీసు దగ్గర బస్ స్టాప్‌కే వచ్చాడు.

రూపాయి పోతే యింత విచారం వుండకపోను! వెతుక్కుంటూ వచ్చిన లక్ష్మి! లక్ష రూపాయల టిక్కెట్! పోయింది-పోయింది-ప్చ్-ప్చ్—

చక్రపాణి జీవితంలో మునుపెన్నడూ ఆఖరికి-మూడేళ్లు ప్రమోషన్ ఆగిపోయినప్పుడుకూడా లేనంత నిరాశపడ్డాడు.

“ఎవరికో అదృష్టవంతుడికి దొరికుంటుంది. దేనికైనా ప్రాప్తం వుండాలి!”

“లేకపోతే నా మొహానికి ప్రయిజేమిటీ?” ఒకవేళ బస్సులో పడ్డదేమో! ఆ బస్సు నెంబరెంత? కండక్టర్నడిగితే-ఏమని అడుగుతాం? (సిగ్గుగా వుండదూ) పోనీ నా యిన్లాండ్ లెటరు పోయింది-చాలా ఇంపార్టెంట్ లెటరు అని అడుగుతాం!— అనుకున్నాడు.

కాని చక్రపాణికి ఆ బస్ జాడ కనబడలేదు. దరిద్రుడు తలగడిగితే వడగళ్ళ వానా! అని ఆ బస్‌కూడా ఎక్కడో పోయుంటుంది అని బాధపడ్డాడు.

పోనీ పీడా పోయింది అనుకుంటాడేగాని బస్ స్టాప్ వదలి పోడు! ఎనిమిది గంటలయింది. ఓల్డ్ మోడల్ గడియారం చెయ్యి చెవిదగ్గర పెట్టుకున్నాడు. టిక్ టిక్ లేదు. అదీ ఆగిపోయింది ఎనిమిది దగ్గర!

బస్సులొచ్చాయి. వెళ్ళాయి. తన ఆ బస్సు రాలేదు.

టైమెంతయిందో? తొమ్మిదయిపోయుంటుంది! గడియారం కూడా ఇప్పుడే ఆగిపోవాలి?—

చక్రపాణికి ఒళ్ళు మండిపోయేటంత కోపంగా వుంది. ఛీ!- విరక్తికూడా వేస్తోంది!

అప్పారావుమీద, నాగయ్యమీద, బస్సుమీద, ఆ మాలాసిన్హాలాంటి సుదతీమణిమీద - తనమీద - ఈ పాడు ప్రపంచంమీద-కోపంగా వుంది. దుఃఖంకూడా వస్తోంది—

అకౌంట్స్‌లో 20 ఏళ్ళు సర్వీసుంది గనక జ్ఞాపకం వుంది టిక్కెట్ నెంబర్! (ఎందుకైనా మంచిదని-ఆశ చెడ్డదిగా) 3245670 అని మననం చేసుకుంటూ అకౌంటెంట్ చక్రపాణి - బాధగా, దుఃఖంగా, కోపంగా, జాలిగా, కాళ్ళీడ్చుకుంటూ ఇంటిమొహం పట్టాడు!

పరిమళా పరిణయం

ప్రొద్దున్న నిద్ర లేస్తూనే నేను మా ఫ్యాక్టరీ పొగ గొట్టంలోనుంచి వచ్చే తెల్లని పొగ చూస్తాను. అలా అలా ఆకాశంలోనికి చిన్న చిన్న మేఘాలుగా ఆ పొగ చేరుతూ వుంటే ఒక్క- క్షణం తృప్తిదీరా చూస్తే తప్ప నా నరాల్లోకి సత్తువ రాదు.